

Snart ser vi ikke månen, Daniel!

Han befinder sig midt i Afrikas golde ørken, et landskab så øde, at det kunne forveksles med månen. Omkring ham hviler en tung, larmende stilhed, og luften er så varm, at den nærmest trykker ham mod jorden. Med sig har han femten liter vand, et telt og sit kamera. Pludselig flænses roen af en skikkelse, der bryder gennem det tørre buskads og griber hans ting. Et øjeblik står han stille, lammet af en velkendt angst fra en fortid, han forsøger at holde på afstand. Han følger efter, og få minutter senere står han ansigt til ansigt med en mand, der skulle vise sig at vende op og ned på hans virkelighed. "Oh Daniel, welcome to the warm heart of Africa!" lyder det med et smil.

Scenen tilhører ikke mig. Jeg sidder trygt placeret på en klapstol i skolens højloftede idrætshal, hvor lysstofrørene summer svagt, og akustikken forvrænger de mindste lyde til noget næsten højtideligt. Udenfor rusker februarvinden i træerne, men herinde er alt pakket ind i tryghed. Rundt om mig sidder hundredvis af andre unge, alle indhyllet i hverdagens små irritationer. En pige længere fremme kæmper med at åbne sin müslibar lydløst. Hendes sidemakker hvisker irriteret til sig selv, da han opdager, at han har byttet rundt på højre og venstre linse og nu ser dobbelt på hele tilværelsen. Og lige bag mig sidder en dreng med sin computer balancerende på sine knæ og sveder, mens blæseren kører i selvsving, som om den er ved at lette.

Alt dette blegner langsomt, da Daniel Rye træder op på scenen og begynder at fortælle om sit møde med tørstens grænseløse desperation. En tørst så voldsom, at han i fangenskab hos Islamisk Stat forsøgte at bide hul på sin egen pulsåre, blot for at mærke væskens lindring et kort øjeblik. Og netop som han deler den historie, glider en dreng et par rækker foran mig stille ned fra sin stol og besvimer. Det hele udspiller sig i slowmotion, og da han langsomt kommer til sig selv igen, bliver jeg siddende med spørgsmålet: Hvor tæt på skal katastrofen komme, før vi for alvor mærker den?

Måske er det netop det, Daniel prøver at få os til at indse: at katastrofen allerede er tættere på, end vi tror. For da han stillede spørgsmålet: "Hvis regnen var faldet i Syrien, var jeg så nogensinde endt i fangenskab hos Islamisk Stat?" blev det klart, hvor uløseligt klimaforandringer og menneskelige skæbner er forbundet. I Syrien var tørke en af de faktorer, der førte til sociale spændinger, fattigdom og i sidste ende krig. Mennesker blev tvunget væk fra deres hjem, fordi jorden sprækkede under dem. Og i det vakuum, der opstod, fik ekstremismen fodfæste. Daniel blev en brik i det spil - ikke

fordi han var en del af konflikten, men fordi han søgte at forstå den. På den måde bliver hans historie en påmindelse om, at klimakrisen ikke kun er en naturkatastrofe, men også en social og politisk krise.

Da Daniel efterfølgende rejste til Malawi, var det ikke krig, der havde tvunget mennesker på flugt, men tørke. Fem år uden regn havde tæret på både jord og kroppe. I den støvede hede blev han ført til en lerhytte, hvor en kvinde med store, matte øjne sad tavs. Hun havde mad til fjorten dage endnu. Hvad der skulle ske derefter, vidste ingen. Daniel tog sit kamera op og forevige øjeblikket. Først senere, i mørket under teltdugen, begyndte tvivlen at gnave - havde han reduceret hende til en sensationshistorie? Mødet med Rosa Li blev altså et vendepunkt. Hendes blik blev et billede på klimakrisens virkelighed. Og det gik op for ham, at det ikke er muligt at forstå sult, tørke og migration gennem tal alene. Det er først, når vi kender navne, stemmer og historier, at vi for alvor mærker, hvad klimaforandringer gør ved et menneskeliv.

Da Daniel vendte tilbage til landsbyen, ventede ikke undergang - men hverdag. Rosa Li havde stadig mad. Ikke fordi regnen var faldet, men fordi hun arbejdede. De kaldte det "peacework." Pludselig stod han ikke i en tragedie, men i et mikrovelfærd. Senere blev han vist rundt i området af en af landsbyens mænd. Han pegede rundt med rolig stolthed - ikke som en turistguide, men som en mand, der havde set forandringen ske. "Her går piger i skole. Der er nødhjælpshytten. Og her," sagde han og pegede på det lille sygehus, "her får vi HIV-medicin. Før døde vi og blev lagt ud på vejen, så en lastbil kunne samle os op."

Daniel kom for at dokumentere, hvordan mennesker dør af klimaforandringer - men opdagede i stedet, hvordan de lever. Og bagefter satte han sig ind i et fly, trykkede sig ned i det blå polyester og røvrendte ozonlaget for at komme hjem og putte sine børn. Fordi livet, også for dem, der prøver at gøre det rigtige, er fyldt med paradokser.

I Danmark er tørke noget, vi klager over, fordi græsset bliver gult i villahaverne, og der indføres midlertidigt forbud mod at grille i naturen. Så brokker vi os lidt, vander hækken og håber, det når at regne før Roskilde Festival. I Malawi betyder tørke noget andet. Det betyder sult. Og det absurde er, at vi godt ved det. Vi scroller forbi det hver dag på Instagram eller Facebook, mellem memes og reklamer. Medierne er vores moderne fortællere, men som alle gode eventyrforfattere vælger de, hvilke historier der skal fortælles og hvilke der forsvinder i glemslen. Det er ikke nødvendigvis af ond vilje, men opmærksomhedsøkonomiens brutale spilleregler, der dominerer. Intention bliver

reduceret til kraftige reaktioner snarere end oplysning, alt sammen for at fange vores opmærksomhed, klodens måske mest værdifulde valuta. Det er, som om verdens tragedier konkurrerer om sendetid. Som om lidelse har fået sin egen primetime. Og mens vi vender øjnene mod det næste breaking-banner, bliver sult og ødelæggelse tavs og usynlig igen. Det minder om et citat fra *Dune*: "He who controls the spice controls the universe." I vores verden handler det bare ikke om krydderier, men om olie, vand, fødevarer og magt. Ressourcer, der styrer verdensorden, udløser konflikter og tvinger mennesker på flugt. Ikke på grund af Trump, Elon Musk og politiske dagsordener alene, men fordi naturen slår igen der, hvor samfundet er mest sårbart.

Oplysningen har aldrig været større. Afmagten heller ikke. Måske er det netop derfor, Daniels historie rammer så hårdt - fordi han ikke har en løsning. Han har bare set det, mærket det og valgt ikke at kigge væk. "Syge mennesker kan ikke redde verden," siger han. Og han har en pointe. Vi bombarderes konstant med nyheder. Kriser, katastrofer og kurver, der alle kræver vores opmærksomhed. Hvis vi insisterer på at følge med i alting, altid, bliver vi syge. Overvældede. Afmagtsramte. Og hvad hjælper det at vide alt, hvis vi glemmer at mærke noget?

Snart ser vi ikke længere månen, Daniel. Ikke fordi den er forsvundet, men fordi vi har glemt at kigge op. Vi sidder foroverbøjede over vores skærme, stirrer ned i statistikker og ud i ingenting, mens vi diskuterer, om havremælk egentlig smager bedre end komælk. Måske burde vi i stedet løfte blikket. Se på hinanden. På kloden. På det liv, der stille visner mellem vores hænder, mens vi desperat leder efter wifi.